

Araştırma Makalesi - Research Article

Türkiye’de Kamu Yönetimi Eğitimi Üzerine Bir Çözümleme

An Analysis on Public Administration Education in Turkey

Arzu Yıldırım^{1*}

Geliş / Received: 26/04/2022

Revize / Revised: 21/12/2022

Kabul / Accepted: 23/02/2023

ÖZ

Kamu yönetimi eğitiminde hızlı bir dönüşüm yaşanmıştır. Bu değişimlere uyum sağlamak için kamu yönetimi eğitimini güncellemek gerekmektedir. Kamu yönetimi eğitiminde niteliğin artırılması için daha fazla gayret gösterilmesi gerekir. Türkiye’de kamu yönetimi yetenekli yöneticiler yetiştirmek için farklı nitelikte kurumlar oluşturulmuştur. Türkiye’de Osmanlı Dönemi’nde uygulanan Enderun Mektebi ve daha birçok kuruluşun etkisi günümüzde hissedilmektedir. Kurumlar, kamu yöneticilerinin yetiştirilmesi için değişen şartlara göre yeniden düzenlenmektedir. Bu çalışmada Türkiye’de kamu yöneticisi yetiştiren kurumlar incelenmiştir. Tarihsel süreç içerisinde yönetici yetiştirmek amacıyla kurulan kurumların geçirmiş olduğu değişimler açıklanmıştır. Dijitalleşme sürecinde kamu yönetimi eğitimi üzerinde durulmuştur. Kamu yönetimi eğitiminde yaşanan sorunlar açıklanmış ve öneriler getirilmiştir. Araştırmada ulaşılan sonuç; kamu yönetimi eğitiminde kaliteyi artırabilmek için merkezi düzeyde yaşanan değişimleri de göz önünde bulundurarak kamu yönetiminin yeniden düzenlenmesidir. Kamu yönetimi eğitiminde ders içeriklerinin, eğitimde kullanılan materyallerin yeniden tasarlanması gerekir. Kamu yönetimi eğitiminde teori ile pratiği bütünleştirecek bir sistemin uygulanması gerekir.

Anahtar Kelimeler- Kamu Yönetimi Eğitimi, Kamu Çalışanı, Kamu Hizmeti, Türkiye

ABSTRACT

There has been a rapid transformation in public administration education. In order to adapt to these changes, it is necessary to update public administration education. More efforts are needed to increase the quality of public administration education. Different institutions have been established to train talented managers in public administration in Turkey. The influence of many institutions such as the Enderun School, which was implemented in the Ottoman Period in Turkey, is felt today. Institutions are reorganized according to changing conditions for the training of public administrators. In this study, primarily the institutions that train public administrators in Turkey were examined. In the historical process, the changes that the institutions established to train managers have undergone are explained. Public administration education has been emphasized in the digitalization process. The problems experienced in public administration education were explained and suggestions were made. The result reached in the research; it is the reorganization of the public administration by taking into account the changes at the central level in order to increase the quality in public administration education. In public administration education, course contents and materials in education need to be redesigned. In public administration education, a system that will integrate theory and practice should be implemented.

^{1*}Sorumlu yazar iletişim: a.ucar@sirnak.edu.tr (<https://orcid.org/0000-0002-8543-278X>)

Sosyal Hizmet Bölümü, Şırnak Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Şırnak

Keywords- Public Administration Education, Public Employee, Public Service, Turkey

I. GİRİŞ

Kamu yönetimi eğitiminin, köken itibariyle ilk siyasi organizasyonların oluşmaya başladığı dönemlere kadar uzandığını söylemek mümkündür (Parlak, 2015: 74). Kamu yönetiminin disiplin olarak varlığını sürdürmesinde geçmişten itibaren ortaya çıkan yaklaşımlar, düşünceler, eğilimler sonucunda yaşanan değişimler etkilemiştir. Kamu yönetiminin bir disiplin olarak ortaya çıkmasından sonra kamu yönetimi eğitimi sürekli birlikte değerlendirilmiştir. Bu nedenle kamu yönetimi disiplini geçmişte bazı kavramlar ile iç içe geçmiş, sonraları bu anlayıştan uzaklaşmak için işletmeciler bir yönetim anlayışına geçilmiştir. Kamu yönetimi eğitimi de bu disiplin gelişimini takip ederek şekillenmiştir (Akca, 2019: 54).

Kamu yönetimi eğitiminin Türkiye'deki tarihi gelişim seyri incelendiğinde, kamu yönetimi anlayışının Osmanlı İmparatorluğu'na kadar gittiği anlaşılacaktır. Osmanlı Devleti ileri düzeyde bir yönetim anlayışına sahiptir. Patrimonyal bir bürokrasi anlayışına göre yönetilen Osmanlı İmparatorluğu, devlet kurumlarında çalışacak kişilerin yetiştirilmesi amacıyla belli kurumlar oluşturmuştur (Kocaoğlu ve Özmen, 2019: 242). Kamu yönetimi eğitiminin sürdürülmesinde Osmanlı İmparatorluğu zamanından günümüze kadar yönetici yetiştirmek amacıyla hizmet veren birçok kurum oluşturulmuştur.

Kamu yönetimi eğitimi ve öğretiminin nasıl olması gerektiği konusu, kamu yönetimi bölümlerinden mezun olanların mezuniyetten sonra nerelerde istihdam edilebilecekleri ve onların nerelere yönlendirilebilecekleri konuları ile ilgilidir. Bu bağlamda kamu yönetimi eğitimlerinin amacı, devletin değişmesini ve değişmesine sebep olabilecek farklı dinamikleri anlama gayretinin bir yansıması olarak kabul edilebilir (Çiner, 2015: 15). Kamu kurumlarında yönetici olarak görev yapacak kişilerin yetiştirilmesinde kamu yönetimi bölümünün katkısı yadsınmaz. Bu nedenle kamu yönetimi eğitiminin nasıl olması gerektiği konusu yıllardır tartışmalara konu olmaktadır.

Verhejen ve Bernadette, kamu yönetimi eğitiminde tipik olarak karşılaşılabilecek etkileri; (2003: 842) ekonomik ve parasal birliğin getirilmesinin bir sonucu olarak, iç pazarın gerçek anlamda işler hale gelmesi ve Avrupa idari sisteminin hükümet eylemini etkilemeye başlaması, yasal ve idari çerçevelerin ulusallıktan çıkarılması, bürokratik ve idari zorlukların artması şeklinde belirtmişlerdir.

Kamu yönetimi eğitiminde tartışmalar genellikle iki temel ekseninde buluşmaktadır. Birincisi, Kamu yönetimi disiplininin kendi iç sorunları; diğeri ise, tarihsellik açısından tartışmalar bulunmaktadır. Sorunların birincisi henüz aşılmış görünmemektedir. Kamu yönetimi kendisini diğer bilimlerden ya da disiplinlerden nasıl ayırabilir? Bütün beşeri bilimlerde olan bu sorun kamu yönetiminde daha belirgin hale gelmiştir (Görmez, 2015: 25). Bütün beşeri bilimlerde olduğu gibi kamu yönetiminde de aynı sorun bulunmaktadır. Beşeri bilimlerin kesin çizgiler ile birbirlerinden ayrılması mümkün görünmemektedir.

Kamu yönetimi bütün bu tartışmaların yanında kamusal birimleri, kurum ve kuruluşları ifade etmesi bakımından yapıların bütünlüğünü, kamu kurumlarının yerine getirdikleri faaliyet ve çalışmalarını içeren faaliyetler bütünlüğünü, kamusal alanda gerçekleşen olaylar ve gelişmeler bakımından bir olguyu, yüksek öğrenim seviyesinde eğitim, öğretim, araştırma faaliyetleri kapsamında akademik bir disiplin ve bir meslek olarak görülmektedir. Nihayetinde kamu yönetimi çok yönlü bir kavram olarak kabul edilebilir. Bunun yanı sıra birden çok disiplin ile işbirliği yapması bakımından interdisipliner bir boyuta işaret eder (Parlak, 2015: 54-55). Bu nedenle beşeri bilimlerde tartışmalara konu olan kamu yönetimi eğitiminin ülkemizdeki görünümünü ortaya koymak çalışmanın temel amacıdır. Bu amaçla, çalışmada kamu yönetimi kavramının kavramsal çerçevesi açıklandıktan sonra Türkiye'de dijitalleşme sürecinde kamu yönetimi eğitimi ve günümüze gelene kadar yaşanan değişiklikler tartışılmıştır. Kamu yönetimi eğitiminde yaşanan sorunlar ve bu sorunların çözülmesine yönelik öneriler geliştirilmiştir.

II. KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİNİN KAPSAMI

Kamu yönetiminin kökleri siyaset bilimine dayanmaktadır. 1980'lere gelindiğinde, kamu yönetimi siyaset biliminin gölgesinden çıkmıştır (Raffel, 2007: 141). Dünyada kamu yönetiminin bağımsız bir disiplin olarak kabul edilmesi ile birlikte kamu yönetimi eğitimi alanında çalışmalar, araştırmalar ve incelemeler yapılmıştır. Kamu yönetimi, bağımsız bir disiplin olarak çok eski bir geçmişe sahiptir (Şaylan, 1996: 3).

Devletler, vatandaşlarına kamu hizmeti sunarken, onların memnuniyetlerini dikkate alarak hizmet sunmaktadır. Daha etkili ve kaliteli hizmet sunabilmenin yolu da daha nitelikli çalışanların istihdam edilmesi ile gerçekleşecektir. Kamu yönetiminin en önemli unsurlarından olan insan gücünün eğitilmesi ve yetiştirilmesi uzun yıllardan itibaren esas uğraş alanlarından birisini oluşturmaktadır. Devletler öteden beri bu ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla farklı öğretim kurumları oluşturmuşlardır (Altan vd., 2009: 228). Kamu yönetimi eğitimi ve kamu yöneticilerin yetiştirilmesi alanında profesyonelleşme yönünde gelişim sağlanmıştır. Nitekim,

kamu yönetimi eğitimi, en başta devletlerin yetişmiş insan gücü gereksinimini gidermek amacıyla planlanmıştır. Bu hedefe ulaşmak amacıyla ülkelerde kamu yönetimi okulları oluşturulmuştur (Arslan vd., 2019: 511).

Günümüzde kamu yönetimi eğitimi hemen hemen tüm ülkelerde lisans ve lisansüstü seviyelerde sistemli bir şekilde verilmektedir. Ayrıca kamu otoritesinde gelişmiş ülkeler başta olmak üzere hizmet içi eğitime önem verilmekte ve bu gelişmeler kamu yönetimi eğitiminin meslek içi eğitiminin kapsam ve içerik olarak zenginleşmesini sağlamaktadır (Parlak, 2015: 74).

III. GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TÜRKİYE'DE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİNİN GELİŞİMİ

Türkiye’de kamu yönetimi disiplininin asıl inşa edildiği süreç II. Dünya Savaşı’ndan sonraki süreçlere rastlamaktadır. II. Dünya Savaşı’na kadar olan süreçte Türk kamu yönetimi eğitim öğretiminde Kıta Avrupası geleneğinin hâkim olduğu söylenebilir. Bu süreçten sonra kamu yönetimi eğitiminde Avrupa’dan Amerika’ya doğru eğilimlerin olduğunu söylemek mümkündür. Kamu yönetimi disiplininin inşa edilmesi sürecinde tartışmalar sonrasında, kamu yönetimi öğretiminin geliştirilmesi, yönetim alanındaki sorunların tespit edilmesi ve çözüme kavuşturulması amacıyla 1953 yılında Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü kurulmuştur. Bu gelişmeden sonra 1957 yılında Ankara Üniversitesi’nde kamu yönetimi kürsüsü kurulmuştur (Gözler, 2015: 30).

Türkiye’de kamu yönetimi eğitimi; toplam 206 üniversite arasında sadece 25 üniversitede kamu yönetimi bölümü bulunmaktadır. 2018 yılı itibariyle kamu yönetimi bölümü bulunan üniversitelerin akademik programları değerlendirildiğinde bölümde verilen derslerin yönetimin yasal ve resmi kurumsal yönlerine odaklandığı görülmektedir (Tek-Turan, 2019: 300). Türkiye’de devlet ve vakıf üniversitelerinde kamu yönetimine yakın bilimlerden olan uluslararası ilişkiler bölümünde Kamu yönetimi ve siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerine yönelik olarak, siyaset bilimi, Türk siyasal hayatı, idare hukuku gibi dersler; seçmeli dersler olarak kamu yönetimine giriş, yönetim bilimleri, çağdaş yönetim teknikleri dersleri verilmektedir. Özellikle vakıf üniversitelerinde siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler bölümleri revaçta olan bölümler arasındadır. Bazı uluslararası ilişkiler bölümlerinde disiplin ile ilgili çok az derslere yer verildiği siyaset ve kamu yönetimi derslerinin ağırlıklı olduğu söylenebilir. Bu durum bölüm derslerinin içeriklerinin farklılık göstermesinde fakülte bünyesinde açık olan bölümlerin öğretim üyelerinin kendi alanlarına yönelik ders açma talepleri ve uzmanlık alanları öne çıkmaktadır (Fedai ve Fedai, 2019: 367).

Genel anlamda Türkiye’de kamu yönetimi eğitimi ve öğretiminin lisans ve lisansüstü seviyede kurumsal yapısı incelendiğinde, ülkede öne çıkan üniversiteler olmak üzere genelde her üniversitede olması önemli bir husustur. Üniversitelerde lisans seviyesinde çoğunlukla “İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi” veya “Siyasal Bilimler Fakültesi” adı altında kamu yönetimi eğitimi verilmektedir. Lisansüstü seviyede ise genellikle “Sosyal Bilimler Enstitüsü” adı altında bulunan ilgili anabilim dalları vasıtasıyla eğitim verildiği görülmektedir. Lisans düzeyinde olduğu gibi hemen hemen her üniversitede lisansüstü seviyede eğitim ve öğretim programı mevcut değildir. Bu durumu daha çok bölümlerde bulunan akademisyenlerin sayısı olarak yeterli olmaması ve lisansüstü seviyede eğitim ve öğretim verebilecek yeteri kadar deneyime sahip olmamaları ile açıklanabilir (Akca, 2019: 95).

Türkiye’de kamu yönetimi eğitimi alanında ve lisansüstü seviyede farklı bilim dallarına ayrılarak gerçekleştirilmektedir. Türkiye’de lisansüstü seviyede çeşitli anabilim dallarına ayrılmasından dolayı lisansüstü seviyede kamu yönetimi eğitimi farklılık taşımaktadır. Anabilim dallarının oluşturulmasında daha çok bölümde eğitim veren akademisyenlerin çalışma alanlarının etkili olduğu söylenebilir. Bu yönden lisans seviyesinde olduğu gibi lisansüstü eğitim düzeyinde aynı bölümlerin olduğu söylenemez. Üniversitelere göre farklılık göstermekle beraber genel olarak lisansüstü eğitim programları; “Kamu Yönetimi” ve/veya “Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi”, “Siyaset Bilimi”, “Kent ve Çevre Bilimleri”, “Yönetim Bilimleri”, “Kamu Politikası”, “Yönetişim ve Sivil Toplum Kuruluşları”, “Siyaset ve Sosyal Bilimler” şeklinde farklı isimler ile yüksek lisans ve doktora seviyesinde programlar bulunmaktadır (Akca, 2019: 96-97).

Hızlı bir şekilde siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel alanda yaşanan değişimler ve uygulanan politikalar, kamu yönetimi alanındaki personel gereksinimini giderme zorunluluğu, akademisyenlerin yaklaşımlarıyla akademisyenlerin formasyonları Türkiye’deki kamu yönetimi eğitim ve öğretiminin içeriklerinin şekillenmesinde etkili unsurlar olduğu söylenebilir (Ömürgönülşen, 2010: 129).

Enderun Mektebi; Türk tarihinde devlet yönetiminin yanı sıra yöneticilerin yetiştirilmesi için medreselerden farklı olarak ve Batı tarzı bir eğitim kurumu özelliğini taşıyan Enderun Mektebi önemli kurumlar arasında sayılmaktadır. I. Murat zamanında kurulmuştur (Öztop, 2019: 63). Enderun, kul sisteminin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Askeri ve mülki idarecilerin yetiştiği bürokrasi için kaynak okul özelliğini taşımaktadır. Enderunda sarayda uyulacak protokol kuralları, görgü kuralları, edep ve adap, sarayı ve hükümdarı ilgilendiren bütün hizmet, buna yönelik araç ve gereçlerin kullanımı gibi birçok ayrıntılar işlerin yapılması esnasında öğretilmektedir (Demirci, 2015: 78).

Tercüme Odası; Modernleşme çağında sivil otoritelerin eğitimlerinde resmi bir eğitim kurumundan önce bir devlet dairesi olarak kabul edilebilir. Asıl kuruluş amacı devlet kurumlarında çeviri yapılması amacı için kurulmuş olsa da sonraki süreçlerde kuruluş amacının dışında bir eğitim kurumuna dönüştüğü söylenebilir (Demirci, 2015: 84-85).

Mekteb-i Mülkiye; batı tarzı eğitim ve öğretim yöntem ve tekniklerine göre oluşturulan Mülkiye Mektebi, sonraki süreçte Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne dönüştürülmüştür. Bu süreç içerisinde birçok değişiklikler yapılmıştır. 1913 yılında Paris'teki Siyasal Bilgiler Okulu'ndan etkilenecek yeniden düzenlenmeye gidilmiştir. Kurumsal olarak kamu yönetimi bölümü ilk defa oluşturulmuş ve farklı alanlarda uzmanlık bölümleri açılmıştır. Daha sonra 1936 yılında Mektep resmi olarak Siyasal Bilgiler Okulu'na dönüştürülmüştür. Eğitim ve öğretim süresi dört yıl olacak şekilde Ankara'ya nakledilmiştir. 1950 yılında Mektep, Ankara Üniversitesi'ne aktarılmıştır. Hukuk derslerinin ağırlıklı olarak yer aldığı farklı yeni dersler de eklenerek kamu kurumlarının yönetici gereksinimlerini karşılayabilecek bir fakülteye dönüşmüştür (Ömürgönülşen, 2004:128).Mekteb-i Mülkiyenin kurulmasındaki zaruri nedenler olarak; ülkede her alanda yaşanan değişim, uluslararası ilişkilerin artması sonucu ilişkileri takip edecek, yönlendirecek yöneticilerin olmaması söylenebilir (Demirci, 2015: 90).

Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE); TODAİE, kuruluş yasasına uygun olarak eğitim ve öğretim, araştırma ve yardım, derleme ve yayın işlerini yapma görevini üstlenmiştir. Ayrıca kimi zaman diğer kamu kurum ya da kuruluşları ile birlikte kısa süre için üst düzey yönetim seminerleri de gerçekleştirmektedir (Ergun, 1983: 25-26). TODAİE'nin faaliyetler alanlarından birisi de, yönetimin değişik fonksiyonlarında görev alan çalışanların, bilgi ve becerisini geliştirmelerini, çalışmalarında kullanabilecekleri yöntemleri tanıtmayı hedeflemektedir. Bu çalışmalar arasında kaymakamlık kursları, eğitimcilerin eğitilmesi, yöneticilerin, uzmanların, planlama yapan kişilerin iş basitleştirme, sicil ve kayıtlar konularında geliştirilmelerine yönelik faaliyetler sayılabilir (Kalkandelen, 1985: 108).

TODAİE, kamu yönetimi personelinin eğitimini üstlenmekle beraber esas olarak öğretim ve yetiştirme programlarının hazırlanması, araştırmanın yapılması ve yayınlanması ile sorumlu tutulmuştur. TODAİE'nin yapısı, dünyada benzeri kurumlarda olduğu gibi hiyerarşik olarak genel müdürlük şeklinde oluşturulmuştur. TODAİE'nin, kamu yönetiminin uygulamada yaşanan sorunlarını, ulusal ya da kurumsal anlamda gerçekleştirdiği araştırmalarla belirleyerek, kamu yönetimi eğitimine önemli katkıları olmuştur. Bunların yanında kamu kurumlarının da talepleri ile birçok kurumsal anlamda araştırmalar yapılmıştır. TODAİE'nin yayın katkısına son zamanlarda yenisi eklenmiştir. Kamu yönetimi bölümlerinin öğretim elemanlarının katılımlarıyla yapılan KAYFOR isimli bilimsel toplantılarda yayımlanan bildiriler kitabı TODAİE tarafından basılmaktadır (Bilgin, 2015: 330-331).

2018 yılında kabul edilen yeni düzenleme ile TODAİE'nin kapatılmasına karar verilmiştir. Bu yeni düzenleme ile TODAİE'nin teşkilatı, sahip olduğu araç ve gereçler, ilgili yıla ait bütçe ödenekleri, bütün alacak ve borç yükümlülüğü, sahip olduğu bütün mal varlığı ile Yükseköğretim Kurulu'na devri gerçekleşmiştir. Yükseköğretim Kurulu'nun da üç ay içerisinde belirleyeceği bir yükseköğretim kurumuna bunların devredilmesine karar verilmiştir. Bu nedenle Yükseköğretim Kurulu'nun aldığı karar ile TODAİE'nin sahip olduğu bütün hakları, mal varlığı, yükümlülükleri, araç ve gereçleri, taşınmaz malları, kurumsal belgeleri, yayımları, yayın hakları Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'ne devri yapılmıştır. TODAİE'de öğrenim gören öğrencilerin Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi'nde eğitim görmelerine, TODAİE'de görev yapan öğretim üyelerinin de tercih yaparak herhangi bir yükseköğretim kurumuna yerleştirilmeleri kararlaştırılmıştır (Akca, 2019: 87).

Mülkiye; Mülkiye Mektebi, oluşturulduktan sonra Siyasal Bilgiler Fakültesi olarak yeniden yapılandırılmıştır. Böylece Cumhuriyet döneminde yönetici olarak görev yapacak kişilerin yetiştirilmesinde önemli rol oynamıştır (Öztop, 2019: 65).

Üniversitelerin Kamu Yönetimi Eğitimi Verilen Bölümleri (Siyasal Bilgiler ve İİBF Fakülteleri); 1945'ten sonraki yıllarda devlet kurumlarının gereksinim duydukları bürokrasiyi etkili ve verimli bir şekilde yürütmek, düşünsel anlamda bu anlayışın yerleşmesini sağlamak amacıyla bazı kurumsal düzeydeki yapıların oluşturulduğu söylenebilir. Bu kurumsal yapılar gerek kamu kurumlarında gerek özel kurumlarda çeşitli adlar ile genellikle etkileşim içerisinde kürsü ve enstitü şeklinde kurumsallaşma yoluna gidilmiştir (Altunok, 2011: 241).

1953 yılında TODAİE kaldırılmış ve arkasından Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde amme idaresi kürsüsü kurulmuştur. Daha sonraki süreçte yavaş yavaş diğer üniversitelerde kamu yönetimi bölümleri kurulmaya başlanmıştır. 1959 yılında İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi, 1969 yılında Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi ve 1979 yılında İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. (Öztop, 2019: 67).

Türkiye'ye kurumsal anlamda yakın sistem Amerika Birleşik Devletleri'dir. Ayrıca Amerika Birleşik Devletleri'nin yükseköğrenim kültürüne yakın olan ülkeler de Türkiye'deki sistemlere benzer sistemlerin bulunduğu söylenebilir. Ancak kamu yönetimi eğitimi Türkiye'de olduğu gibi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

adı ile değil; ülkelerde farklı eğitim alanlarında öğretilmektedir. Türkiye’de olduğu gibi yaygın olarak Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi adı altında kurumsallaşan ülkelerden birisi Çin Halk Cumhuriyeti’dir. Diğer ülkelerde kamu yönetimi disiplininin çok fazla yaygın olmadığı, bu disiplinin yerine Kamu Politikası, Kent ve Çevre Sorunları, Siyaset Bilimi, Hukuk Bilimi gibi bölümlerin daha yaygın olduğu söylenebilir. Dünyadaki diğer ülkeler ile Türkiye’deki kamu yönetimi eğitimi değerlendirildiğinde; diğer ülkelere göre Türkiye’deki yapının melez bir yapıda olduğunu söylemek mümkündür. Dünyadaki diğer ülkelerde zorunlu ders sayılarının daha sınırlı tutulduğu, buna karşın seçmeli dersler konusunda daha esnek olduğu söylenebilir. Zorunlu dersler kamu yönetimi bölümünün esas bilgilerini kapsarken, seçmeli derslerin ise teoriden daha çok uygulamaya yönelik dersler olduğu göze çarpmaktadır. Öğrencilerin sadece iş yaşamlarında değil sosyal ve kişisel olarak yaşamlarında kaliteyi ve gelişmeyi öne çıkaran bir anlayış hâkimdir (Akpınar, 2017: 93-94).

Türkiye’de lisans düzeyinde kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi veren kurumların mevcut durumu incelendiğinde (YÖK Atlas, 2021);

- 2021-2022 eğitim öğretim yılları arasında 127 devlet üniversitesi arasından 104 üniversitede, 73 vakıf üniversitesi arasından 48 vakıf üniversitesinde siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünde kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi verilmektedir. 127 devlet üniversitesi arasından 32 üniversitede, 73 vakıf üniversitesi arasından 4 üniversitede kamu yönetimi bölümünde kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi verilmektedir.
- Türkiye’de kamu yönetimi eğitiminin verildiği 32 üniversite arasından 5 üniversitede hem kamu yönetimi bölümü hem de siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümü bulunmaktadır. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi’nde normal öğretim ve ikinci öğretim, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde normal öğretim ve ikinci öğretim ile Gaziantep Üniversitesi’nde normal öğretim şeklinde hem kamu yönetimi hem de siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümleri bulunmaktadır. Kamu yönetimi bölümlerinin olduğu fakülteler ile siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünün olduğu fakültelerin farklı olduğu görülmektedir.
- Türkiye’de kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi veren devlet üniversitelerinin kamu yönetimi ile siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinde normal öğretim programının bulunduğu program sayısı 104’tür.
- Türkiye’de kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi veren devlet üniversitelerinin kamu yönetimi ile siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinde ikinci öğretim programının bulunduğu program sayısı 32’dir.
- Türkiye’de kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi veren İstanbul’da 40, Ankara’da 6, Trabzon’da 2, Kayseri’de 2, Nevşehir’de 2 vakıf üniversiteleri bulunmaktadır. Toplamda 52 vakıf üniversitesinde kamu yönetimi bölümünde eğitim ve öğretim verilmektedir. 52 vakıf üniversitesi arasından 4 vakıf üniversitesi kamu yönetimi bölümünde, 48 vakıf üniversitesi ise siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünde eğitim ve öğretim vermektedir. Vakıf üniversitelerinin tamamının normal öğretim programı bulunmaktadır. İkinci öğretim programı bulunan vakıf üniversitesi bulunmamaktadır.
- Kamu yönetimi bölümünde KKTC üniversitelerinde eğitim görmek isteyenler için Doğu Akdeniz Üniversitesi kamu yönetimi bölümünde eğitim vermektedir. Girne Amerikan Üniversitesi, Kıbrıs Amerikan Üniversitesi, Lefke Avrupa Üniversitesi, Yakın Doğu Üniversitesi’nde siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünde eğitim ve öğretim verilmektedir.
- Türkiye’de kamu yönetimi bölümünde açık öğretim ve uzaktan eğitim veren 1 üniversite bulunmaktadır. Atatürk Üniversitesi açık öğretim kamu yönetimi alanında eğitim ve öğretim fırsatı sunmaktadır. Siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünde açık öğretim ve uzaktan eğitim veren 2 üniversite bulunmaktadır. Anadolu Üniversitesi hem İngilizce hem de Türkçe şeklinde, İstanbul Üniversitesi siyaset bilimi ve kamu yönetimi alanında açık öğretim ve uzaktan eğitim vermektedir.
- Türkiye ve KKTC bulunan üniversiteleri de kapsayacak şekilde kamu yönetimi bölümünde 38, siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünde 157 bölüm bulunmaktadır. Kamu yönetimi ile siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinde 136 normal öğretim, 32 ikinci öğretim programı bulunmaktadır.

Türkiye’de kamu yönetimi eğitim ve öğretiminin genel durumu incelendiğinde, üniversitelerde kamu yönetimi programı yerine siyaset bilimi ve kamu yönetimi programlarının ağırlıkta olduğu gözlenmektedir. Kamu yönetimi programlarında bir azalmanın, siyaset bilimi ve kamu yönetimi programlarının artış gösterdiği görülmektedir. Vakıf üniversitelerinde de aynı durum gözlenmektedir. Kamu yönetimi bölümünün yerine siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerine daha fazla eğilim gösterildiği gözlenmektedir.

Türkiye’de lisans seviyesinde kamu yönetimi eğitiminin kurumsal olarak gelişmesi ve günümüzdeki durumlar birlikte değerlendirildiği zaman öne çıkan hususlar şunlardır (Ömürgönülşen, 2010: 139):

- 1980’li yılların başına kadar kamu yönetimi eğitim ve öğretimi birkaç üniversite ile sınırlı iken 1990’lı yıllardan sonra hızlı bir şekilde ülkedeki diğer üniversitelerde de verilmeye başlanmıştır.
- Kamu yönetimi eğitim ve öğretiminin büyük çoğunluğu devlet üniversitelerinde verilmekte iken 2000’li yıllardan sonra vakıf üniversitelerinde de kamu yönetimi eğitim ve öğretimi verilmeye başlanmıştır.
- 1980’li yıllarda kamu yönetimi adı altında bir standartlaşma mevcut iken zaman içerisinde bölüm adlarında bir çeşitlilik ve farklılaşma görülmüştür.
- Kamu yönetimi bölümlerinde öğretim dili genel olarak Türkçe olmakla beraber, bazı bölümlerde farklı dillerde karma bir eğitim öğretim yapılmaktadır.

IV. DİJİTALLEŞME SÜRECİNDE KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİ

Dijitalleşme sürecinde teknolojik alanda yaşanan ilerlemeler, bilgiye ulaşmanın ve bilgiyi paylaşmanın biçim değiştirmesi kamu yönetimi eğitimini etkileyen başka unsur olarak belirmektedir. Bu kapsamda kamu yönetimi eğitiminin geleneksel olarak ilişki içerisinde olduğu siyaset, işletme, ekonomi, tarih, sosyoloji gibi disiplinlerin yer aldığı derslerin yanında inovasyon, bilgi teknolojisinde yaşanan değişimler ile ilgili derslerin kamu yönetimi eğitiminde yer alması önem arz etmektedir(Tek-Turan, 2019: 300).

Bilgi ve iletişim teknolojisi alanında yaşanan gelişmelerin kamu yönetimi eğitimine yansımaları dijitalleşme sürecinde kamu yönetimi eğitimi bakımından büyük önem taşımaktadır. Çünkü kamu kurumlarının gereksinim duyduğu vasıflı elemanın yetiştirilmesinde öne çıkan kamu yönetimi bölümlerinin müfredatta okutulacak dersleri ve eğitim projelerinin çağın gereklerine uygun olarak, bilgi ve iletişim teknolojisinde yaşanan gelişmelere uygun olarak düzenlemeleri gerekir. Kamu yönetimi eğitiminin güncel gelişmeleri talip edecek şekilde düzenlenmesi uzun vadede kamu yönetiminin arzulan amaçlara ulaşmasında önemli faydalar sağlayacaktır. Çünkü bilgi ve iletişim teknolojisini yeterince takip edemeyen öğrenciler, kamu görevlisi olarak göreve geldiklerinde hizmetlerin sunumu esnasında sorun yaşayabileceklerdir (Yaman vd., 2020: 42).

Türkiye’de 2019 yılında kamu yönetimi bölümlerinde bilgi teknolojilerinin kullanımını araştırmak amacıyla Ahi Evran, Çankırı Karatekin ve Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitelerinin Kamu Yönetimi bölümlerinin lisans seviyesindeki öğrencilere teknolojinin kullanılması yönünde anket soruları sormuşlardır. Akman ve Kocaoğlu’na (2019) göre; anket soruları sorulan üniversitelerin ders müfredatlarında teknolojinin kullanılması ve önemine yönelik uygun içeriğin tam olarak gelişmediği tespiti yapılmıştır. Ankete katılan katılımcıların bilgi teknolojisinin kullanılması ile bireysel ve mesleki anlamda gelişmelerine katkı sunacaklarını dile getirdiklerini belirtmişlerdir.

Bilgi ve iletişim teknolojisinin kamu yönetimi eğitim ve öğretiminde, öğrenci kabulü, öğrencilerin seçilmesi aşamalarında, ders malzemelerinde, yoklama girişlerinde, ödevlerin takip edilmesinde, mezuniyetlerde kullanılabilir. Nitekim kamu yönetimi bölümleri başta olmak üzere öğretim elemanları dijital teknolojileri kullanarak örnek olaylar üzerinden dersleri daha etkili kullanabilir. Yeni teknolojilerin lisans ve lisansüstü düzeydeki derslerde kullanılmasının da ötesine geçerek tez savunması, seminer sunumlarının yapılması, mezuniyetlerin onaylanması vb. işlemleri de yapılabilir (Özgür ve Çiçek, 2021: 19). Covid-19 pandemi döneminden sonra birçok üniversitenin yeterlilik, tez savunma sınavlarının, tez izleme toplantılarının çevrimiçi ortamlarda gerçekleştirdiği bilinmektedir. Böylece dışarıdan yapılacak görevlendirmenin istenilen üniversiteden seçilebilmesi, yapılan toplantıların kayıtlarının alınması ile uzun vadede kayıtların arşivlenmesine imkân tanımaktadır.

Teknolojik gelişmelere ayak uydurmak amacıyla kamu yönetimi bölümlerinde dijitalleşme, e-devlet, bilgi toplumu ve bilgi teknolojileri konularında farklı uygulamaların olduğu görülmektedir. Kamu yönetimi eğitimi veren üniversitelerin bologna bilgi paketleri incelendiğinde bilgi ve iletişim teknolojilerine ait hiçbir dersin bulunmadığı üniversitenin yanı sıra e-devlet uygulamalarını, kamu yönetiminde kullanılan bilgi teknolojilerini ve akıllı kentlerin yönetimi gibi dersleri bir arada bulunan üniversitelerin olduğu göze çarpmaktadır. Bazı üniversitelerde kamu yönetiminde kullanılan teknolojilere yer verildiği görülmektedir. Belirtilen bu derslerin çoğu üniversitede seçmeli ders olarak okutulduğu görülmektedir. E-devlet ders içeriğine sahip olan sadece 6 üniversitede zorunlu ders olarak okutulduğu görülmektedir. Bu üniversiteler; Fırat Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi’dir. Yine Bologna Bilgi Paketinden kamu yönetimi dersinin okutulduğu 32 üniversite arasından 13 üniversitede Bilgi Teknolojisi ve Kullanımına yönelik derslerin okutulduğu görülmektedir. Burada dikkat çeken diğer bir husus ders içeriklerinin benzer olmasına karşın Temel Bilgi

Teknolojisi, Kamu Yönetiminde Bilgi Teknolojileri Kullanımı ve e-Devlet, Bilgi Teknolojileri, Temel Bilgisayar şeklinde farklı isimler altında okutulduğu tespit edilmiştir.

V. KAMU YÖNETİMİ EĞİTİMİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Kamu yönetiminin nasıl bir disiplin olduğu sorusunun karşılığında farklı yanıtların verilmesi mümkün görünmektedir. Bu yanıtlardan birisinin de kamu yönetiminin yaygın bir şekilde yansımacı bir özellik taşıdığını söylemek mümkündür. Kamu yönetimi disiplini, belirli bir ortamda ortaya çıkan gereksinimleri karşılamak üzere arzulan insan ilişkileri ve davranışlarının bilgisi olarak ifade edilebilir. Bu yüzden bu alanlarda ortaya çıkan değişimlerin kamu yönetimi disiplini etkilemediği söylenemez (Şaylan, 2000: 2).Devletin hizmet sunmada yaşadığı dönüşümle beraber kamu yönetiminin öğretilme şeklini nasıl etkileyeceği konusu önemlidir. Akademisyenler, kamu yönetimi eğitiminde bilgi teknolojisi ve küreselleşmenin öğretilmesinin önemine vurgu yapmaktadır (Kim ve Layne, 2001: 233).

Türkiye’de kamu yönetimi bölümlerinde lisans düzeyindeki eğitim ve öğretimi, 1992 yıllarından sonra kamu yönetimi ve siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinin ve bu bölümlerde okuyan öğrencilerin sayılarında hızlı bir artış yaşanmıştır. Bu artışa karşın, hem devlet ve vakıf üniversitelerinde bazı istisnaların dışında kamu yönetimi bölümlerinin isimlerinde değişiklik yapmaları hem de kamu yönetimi bölümlerine yer verilmemesi gibi tehlike ile karşı karşıya kalacağı söylenebilir. Yakın dönem içinde devletin küçültülmesi, küreselleşme gibi söylemler ile bazı kamu yönetimi bölümlerinin siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerine dönüşmesi; bazı kamu yönetimi bölümlerinin kamu yönetimi adı kaldırılarak sadece siyaset bilimi ya da siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler bölümlerine dönüştürülmesi, bazı bölümlerde bölüm adının kamu yönetimi olarak kalmasına rağmen eğitim ve öğretim programlarının işletme bölümünün programlarına yakınlaştırılması sonucunda, bu bölümlerde kamu kurumları için verilen kamu yönetimi eğitiminde gerekli yeteneğini gittikçe kaybedeceği tehlikesi ile karşı karşıya olduğu söylenebilir (Ömürgönülşen, 2010: 156). Kamu yönetimi ve siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümlerinin sayıca fazla olması her yıl çok sayıda öğrencinin mezun olması anlamına gelmektedir. Mezun öğrenci sayısının her yıl artması birçok sorunu da beraberinde getirmektedir (Yılmaz, 2022: 442).

Denhardt (2001: 529) kamu yönetimi eğitiminde üç durumu gözlemlemiştir:

Birincisi, kamu yöneticilerinin sadece alan hakkında bilgi edinmeleri değil, kamu sektöründeki değişimi etkileyecek beceriler geliştirmeleri ve bunu en etkili ve sorumlu şekilde yapabilmeleri için belirli bir psikolojik temele veya olgunluğa ihtiyaçları vardır. Yöneticilerin sadece iletişim hakkında bilgi sahibi olmaları değil, iletişim kurabilmeleri gerekir; sadece liderlik hakkında bilgi sahibi olmaları yetmez, liderlik edebilmeleri de gerekir.

İkincisi, kamu yöneticilerinin kariyerlerinin neresinde olduklarına ve örgütlerinin neresinde olduklarına bağlı olarak farklı ihtiyaçları vardır. Teknik düzeyde çalışanların (kariyerlerinin başlarındaki çoğu mezun dahil) bir takım eğitim ihtiyaçları varken, yönetici düzeyinde çalışanların (genellikle bir süredir okula gitmeyenlerin) farklı ihtiyaçları vardır.

Üçüncüsü, eğitim sürecinin tipik olarak öğretmenler ve öğrenciler arasındaki yakın insan etkileşimini içerdiği göz önüne alındığında, öğrencilerin gelişim ihtiyaçlarının fakültenin bir dizi gelişimsel ihtiyaçları ile paralel olduğunu ve öğretmen/öğrenci etkileşimlerinin dinamiklerinin etkili ve sorumlu öğretme/öğrenme için anahtar olduğunun kabul edilmesi gerektiğini söylemiştir.

Kamu yönetimi eğitimine yönelik olarak belli başlı şu sorunlar öne çıkmaktadır (Özgür ve Cigeroğlu-Öztepe, 2015: 259):

- Kamu yönetimi ve profesyonelleşme ilişkisiyle kamu yönetiminin bir meslek olup olmadığı,
- Bölümlere öğrenci alımlarında ve kurumlara personel alımlarında seçkinci yaklaşım,
- Diğer ülkelerin sistemlerinin ve sorunlarının etkisi,
- Teori ile uygulamanın bütünleştirilememesi,
- Kamu yönetimi eğitiminde örnek olay ve simülasyon eksikliği,
- Akademisyenlerin yabancı dil sorunları,
- Kamu yönetimi eğitiminde işletmeciler ve Amerikancı yönetimin artan etkisi,
- Hızla artan teknolojinin kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi üzerindeki etkisi,
- Küreselleşme süreci ve kamu yönetimi anlayışının değişmesi.

Kamu yönetimi eğitiminin içeriği hazırlanırken, kamu kurumları ile özel kurumlar arasındaki etkileşim dikkate alınarak şekillendirilmelidir. Kamu yönetimi eğitiminde sadece işletmeci bir yaklaşım yerine sorunlara odaklanarak, daha geniş bir çerçevede sosyo-ekonomik, siyasal ve yönetsel konulara yer veren ve bu alanlarda yetenek ve beceri geliştirebilen bir eğitim sistemi gerekmektedir. Teori ile pratiği birleştiren daha katılımcı bir eğitim anlayışına gereksinim duyulmaktadır. Bu nedenle liderlik özelliklerine sahip, inisiyatif kullanabilen, girişimcilik ve araştırmacı, yeniliğe ve yaratıcı düşünceye önem veren, değişim anlayışına karşı çıkmayıp yönetebilen, ortak faydayı önceleyen ve toplumsal sorunlara karşı duyarlı bireylerin yetişmesine katkıda bulunan bir eğitim anlayışı önemli farklar yaratacaktır (Gül vd., 2017: 28).

Post modern çağda, kamu yönetimi eğitiminde ve kamu örgütlerinde hizmet sunumunda sosyal eşitliğin birincil kaygı olması gerekmektedir. Kamu yönetimi eğitiminde sosyal eşitlik ve çeşitlilik öğretimi müfredata ve kurslara dâhil edilmeli ve öğrencilere ırksal ve etnik açıdan farklı türden fakülte sağlamak için ortak bir çaba gösterilmelidir. Bu çabaları misyonlarına ve yönetim uygulamalarına dâhil eden kamu kuruluşlarının kurum kültürüne katkıda bulunması muhtemeldir (Rice, 2004: 158).

Kamu yönetimi eğitiminde öğrencilerin hem alan bilgisini hem de uygulama ve çözümlene konusunda becerilerini geliştirmelerine gereksinim duyulmaktadır. Bunun yanında alanda ortaya çıkan değişimleri anlayabilmeli, yaşanan değişimleri etkileyebilecek ve yönetebilecek yeteneklerini geliştirerek, sahip oldukları yetenekleri kamu yönetimi alanının ilke ve değerlerine uygun bir şekilde, en etkili ve sorumlu bir şekilde uygulayabilecek hem psikolojik hem de bireysel olgunluğa erişmelidir (Gül, 2015: 140).

Genel olarak bakıldığında, kamu yönetimi eğitiminin şekillendirilmesinde sivil toplum örgütlerinin, özel sektör kuruluşlarının, öğrencilerin istekleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bunların yapılması durumunda toplumsal gelişmelerin izlenmesi, yaşanan gelişmelere uyum sağlanması ve toplumun, ekonominin ve kuruluşların gereksinimlerine daha iyi cevap vermede kolaylaştırıcı bir etkisi olacaktır (Gül vd., 2017: 28).

Kamu yönetimi eğitiminde, kamu yönetimi disiplininin yardım aldığı çeşitli disiplinlerin yanında inovasyon gibi bilgi teknolojilerinde yaşanan değişimler ile ilgili olan derslerin kamu yönetimi eğitiminin önemli öğeleri olarak öne çıkması gerekir (Tek-Turan, 2019: 300).

Bütün bunların yanında kamu yönetimi eğitim planı hazırlanırken disiplinin gelişmesine etki edecek değişimlerin dikkate alınması gerekir. Bu kapsamda yeni kamu yönetimi eğitimi; ulusal odaklılığın yanı sıra küreselci yaklaşımı, tarafsızlığın yanında duyarlılığın ve farklılıklara saygı göstermeyi, etkili iletişim, katılım ve güçlendirme yaklaşımını, merkeziyetçi anlayışın yanında yerel farklılıkları, esnekliği, yeniliği, uzlaşma ve dayanışmayı esas alan yönetici ve liderlik anlayışını, vatandaşların katılımlarını, ortak aklın daha çok öne çıkarılması gerekir (Gül vd., 2017: 28). Ayrıca kamu yönetimi eğitiminde demokratik yönetim anlayışı, diğer ülkelerle karşılaştırmalı olarak kamu politikası analizleri, sivil toplum-özel sektör ve kamu kurumları arasındaki işbirliği, dayanışma ve koordinasyonun geliştirilmesi, kamu yönetimi alanına giren konularda araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi ve geliştirilmesi, kent, kentli hakları ve kent sorunları konularına odaklanılması, uzlaşmacı bir yönetim anlayışının geliştirilmesine özen gösterilmelidir. Kamu yönetimi eğitiminde en önemli konunun toplumsal ve kurumsal değerlerin, liyakatin ve etik konularının olduğu vurgulanmalıdır.

SONUÇ

Kamu hizmetleri, kamu çalışanları tarafından, kamu yararına yönelik olarak ücretsiz ve halkın tamamına sunulan hizmetlerdir. Kamu hizmetlerinin etkili ve verimli bir şekilde vatandaşlara sunulması, onların memnuniyetlerinin sağlanması kamu çalışanları aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bu da kamu kurumlarında çalışan görevlilerin almış oldukları eğitim, yetenek ve becerileri ile mümkün olmaktadır. Bu nedenle dolaylı yoldan vatandaşların memnuniyetlerinin sağlanması ve doğrudan hizmetlerde etkinlik ve kaliteyi artırmanın yolu etkili bir kamu yönetimi eğitiminden geçmektedir. Kamu kurumlarındaki çalışanların kendilerini ne kadar geliştirdikleri ve aldıkları eğitime bağlı olmaktadır.

Kamu yönetimi disiplininin bağımsız bir disiplin olması yakın zaman içerisinde gerçekleşmiştir. Kamu yönetiminin kimlik tartışmaları uzun yıllar devam etmiştir. Geçmişten günümüze dünyada ve Türkiye’de alanında yetenekli ve beceri sahibi çalışanlar yetiştirmek amacıyla farklı farklı kurumlar kurulmuştur. Türkiye’de Osmanlı Devleti’nde yönetici yetiştirmek amacıyla kurulan eğitim kurumlarının başında Enderun Mektebi gelmektedir. Daha sonra Mülkiye Mektebi oluşturulmuştur. Cumhuriyet döneminde ise, kamu yönetimi alanında yayın çıkarmak, araştırma ve derleme yapmak amacıyla TODAİE kurulmuştur. Kamu yönetiminin bağımsız bir disiplin olarak kabul edilmesinden sonra üniversitelerde fakülte ve enstitüler kurulmuştur. Dünyada Amerika Birleşik Devletleri’nde kamu yönetimi politikası ve eğitimi çok sayıda ülkeye örnek olmuştur. Fransa’da yüksek seviyede yönetici yetiştirmek amacıyla Ulusal İdare Okulu (ENA) kurulmuştur.

Türkiye’de 2021 yılında kamu yönetimi eğitimi ve öğretimi veren üniversiteler değerlendirildiğinde; kamu yönetimi programlarında geçmiş dönemlere göre bir azalmanın olduğu görülmektedir. Kamu yönetimi

eğitimi ve öğretimi veren Siyaset bilimi ve kamu yönetimi programında yoğunlaşmanın olduğu görülmektedir. Gerek vakıf üniversitesi, gerek açık öğretim ve uzaktan eğitim programları, normal ve ikinci öğretim programları ayrı ayrı kendi arasında değerlendirildiğinde kamu yönetimi programlarında bir azalma; siyaset bilimi ve kamu yönetimi programlarında bir artışın olduğu söylenebilir. Hem kamu yönetimi hem de siyaset bilimi ve kamu yönetimi programı bulunan üniversite sayısı 3'tür. Bu değişimin yaşanmasının altında yatan nedenleri olarak; gençlerin mezun olduktan sonra herhangi bir pozisyona atanamama endişeleri en büyük neden olarak gösterilebilir. Mezun olduktan sonra devlet memuru olarak hayatlarını devam ettirmek isteyen gençlerin işe yerleşememe korkusu, eğitimin teori olarak ağırlıkta olması, uygulama ya da staj fırsatının sunulmaması gibi nedenler sıralanabilir.

Teknolojik gelişmelere bağlı olarak teknolojileri kullanacak istihdam edilecek olan öğrencilerin en başta bilgi ve iletişim teknolojilerini nasıl kullanacağını bilmesi gereklidir. Bu nedenle kamu yönetimi eğitimi verilen üniversitelerde bilgi teknolojilerini kullanmaya yönelik derslerin okutulması, özellikle kurumlarda kullanılacak olan yeni teknolojilerin bilinmesi açısından yeni teknolojilerin de aynı zamanda ders olarak okutulması önemlidir. Bologna bilgi paketlerinde bazı üniversitelerin bilgi teknolojilerine yönelik tek bir dersin olmadığı tespit edilmiştir. Bazı üniversitelerde e-devlet uygulamaları, bilgi ve iletişim teknolojisi ve akıllı kent ve kent politikalarına yönelik derslerin olduğu da tespit edilmiştir. Bölümde dijital dünyanın sorunlara cevap verebilecek bazı derslerin okutulması yönünde üniversitelerde standart bir uygulamanın olması önemli ve gereklidir.

Özellikle küreselleşmenin ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmelerin etkisiyle kamu yönetiminin işletmecici anlayışa doğru eğilim kazanması kamu yönetimi eğitiminin de bu yöne kaymasına zemin hazırlamıştır. Kamu yönetimi eğitiminde eğitim programları daha çok öğretim üyelerinin uzmanlık alanlarına göre şekillenmektedir. Bunun yanında teori olarak ağırlıklı bir sistem uygulanmaktadır. Kamu yönetimi eğitimi alan kişiler çalıştıkları kurumlarda öğrendikleri uygulama konusunda sorun yaşamaktadır. Kimi zaman öğrendikleri ile yapmak zorunda oldukları arasında bir uçurum olmaktadır. Kamu yönetimi eğitiminde almış olduğu eğitimin görev yaptığı esnada işlevsiz kalmaktadır. Bu nedenle kamu yönetimi eğitim ve öğretim programlarının değişen şartlara ve ihtiyaçlara bağlı olarak yeniden yapılandırılması gerekir. Kamu yönetimi eğitimi, teoride öğrendikleri bilgileri pratiğe dökebilecekleri şekilde yapılandırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akca, H. (2019). *Kamu Yönetimi Eğitimi ve Öğretimi İçerisinde Etik Eğitiminin Yeri ve Önemi*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Denizli.
- Akman, E. & Kocaoğlu, M. (2019). Kamu Yönetimi Lisans Eğitiminde Teknoloji Kullanımı: Ahi Evran, Çankırı Karatekin ve Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversiteleri Örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 15 (1), 118-142.
- Akpınar, A. (2017). *Türkiye'de Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Eğitimi: Eğitim İstihdam İlişkinine İlişkin Bir İnceleme*. Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Altan, Y., Kerman, U. & Aktel, M. (2009). Kamu Yönetiminde Lisans Öğretimi: Kamu Yönetimi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:20, 227-252
- Altunok, M. (2011). Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplininin Temelleri Üzerine. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(3), 231-252.
- Arslan, E., Gürses, F. & Çiçek, A. (2019). Türkiye'de Kamu Yönetimi Lisans Eğitimi: Öğrenci Tercihinde Etkili Olan Faktörler Üzerine Bir Değerlendirme. *KSÜSBD*, 16 2).
- Bilgin, K. U. (2015). *TODAİE'nin Kamu Yönetimi Eğitimindeki Yeri ve Önemi*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler, 327-347. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Çiner, C. U. (2015). *Kamu Yönetimi Eğitimi ve Öğretimi Literatürü Üzerine Bir Çözümleme*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler (3-24). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Demirci, H.A. (2015). *Enderun'dan Mülkiye'ye Osmanlı İmparatorluğunda Mülki İdarecinin Eğitimi*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler (77-111). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Denhardt, R. B. (2001). The Big Questions Of Public Administration Education. *Public Administration Review*, September/October, 61(5).
- Ergun, T. (1983). Yüksek Yöneticilerin Yetiştirilmeleri Sorunu. *Amme İdaresi Dergisi*, 16(2), 23-36
- Fedai-Mescioğlu, M. & Fedai, R. (2019). İnterdisipliner Eğitim Politikası Üzerine Bir Değerlendirme: Uluslararası İlişkiler ve Kamu Yönetimi Eğitimi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 13(19), 359-392.

Görmez, K. (2015). *Olgusal ve Kuramsal Boyutlarıyla Kamu Yönetimi Eğitimi*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, *Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler* (25-36). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Gül, H. (2015). *Dünyada Kamu Yönetimi Eğitiminin Genel Çerçevesi ve Temel Eğilimler*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, *Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler* (s.127-161). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Gül, H., Okcu, M., Akman, Ç., Akman, E., Negiz, N. & M. Kiriş, Hakan. (2017). Nasıl Bir Kamu Yönetimi Eğitimi? Kamu Yönetimi Eğitimi Çalıştayı Çıktılarının Bir Değerlendirmesi. *Van Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: Kayfor'14, Özel Sayı: 4

Kalkandelen, A. H. (1985). Yöneticilerin Yetiştirilmesi-Geliştirilmesi. *Amme İdaresi Dergisi*, 18(2), 83-112.

Kim, S. & Layne, K. (2001) Making The Connection: E-Government and Public Administration Education. *Journal of Public Affairs Education*, 7(4), 229-240.

Kocaoğlu, M. & Özmen, Z. N. (2019). Türkiye'deki Kamu Yönetimi Eğitimi ve Personel İstihdam Etme Usullerinin Kamu Personeli Seçme Sınavı (Kpss) Üzerinden Değerlendirilmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi XLVI*, 2019/1, 241-266.

Parlak, B. (2015). *Kamu Yönetimi Eğitiminin Tarihsel Kökenleri*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, *Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler* (53-75). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Ömürganülşen, U. (2004). *Türkiye'de Lisans Düzeyinde Kamu Yönetimi Öğretiminin Kurumsal Gelişimi ve Sorunları*, içinde *Kamu Yönetimi: Gelişimi ve Güncel Sorunları*, Öktem, M. Kemal ve Uğur Ömürganülşen (ed.), İmaj Yayınları, Ankara

Ömürganülşen, U. (2010). Türkiye'de Lisans Düzeyi Kamu Yönetimi Öğretiminde Yakın Dönemde Yaşanan Gelişmeler: Mevcut Durum, Sorun Alanları ve Gelişme Eğilimleri. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(03), 123-161.

Özgür, H. & Çigeroğlu-Öztepe, M. (2015). *Dünyada Kamu Yönetimi Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, *Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler* (s. 247-294). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Özgür, H. & Çiçek, S. (2021). Türkiye'de Kamu Yönetimi ve İşletme Eğitiminde Bilişim ve Diğer Teknolojiler: Literatür, Tarihsel Gelişim, Dersler ve Sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi (Piar)*, 8(1), 1-26

Öztop, S. (2019). *Türkiye'de Kamu Yönetimi Eğitimi*. Ed. Ateş, Hamza, Türk Kamu Yönetimi, Savaş Yayınevi.

Parlak, B. (2015). *Kamu Yönetimi Eğitiminin Tarihsel Kökenleri*. M. Okçu, B. Parlak, ve E. Akman içinde, *Kamu Yönetimi Eğitimi Geçmişten Geleceğe Küresel ve Ulusal Perspektifler* (53-75). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

Raffel, J. A. (2007). Why Has Public Administration Ignored Public Education, And Does It Matter?. *Public Administration Review*, <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2006.00703.x>

Rice, M. F. (2004). Organizational Culture, Social Equity, And Diversity: Teaching Public Administration Education In The Postmodern Era. *Journal of Public Affairs Education*, 10(2), 143-154.

Şaylan, G. (2000). Kamu Yönetimi Disiplininde Bunalım ve Açılımlar Üzerine Düşünceler. *Amme İdaresi Dergisi*, 33(2), 1-22.

Tek Turan, H. (2019). Yaratıcı Bürokrasi Festivali: Kamu Yönetimi Eğitiminde İnovasyonun Önemi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi XLVI*, 2019/1, 289-311

Verheijen, T. & Connaughton, B. (2003). Public Administration Education and Europeanization: Prospects For The Emancipation Of A Discipline. *Public Administration*, 81(4): 833-851.

Yaman, M., Bilgin, A. & Çakır, E. (2020). Dijital Çağda Kamu Yönetimi Lisans Müfredatları: Türkiye Üzerine Bir İnceleme. *Kamu Yönetimi ve Teknoloji Dergisi*, 2 (1), 28-40, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kaytek/issue/56393/685087>

Yılmaz, M. (2022). Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Mezunlarının Meslek Edinme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar: Fenomenolojik Bir Çalışma. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 440-447, <https://doi.org/10.29029/busbed.1130765>

Yök Atlas, (2021). Yükseköğretim Programı Atlası, [Erişim: 12.09.2022 <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans-bolum.php?b=10125>]